

ВІДДІЛ ОСВІТИ, СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА СПОРТУ
НОСІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЦЕНТР ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ»
НОСІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання методичної ради
комунальної установи «Центр
професійного розвитку педагогічних
працівників» Носівської міської ради

«28» серпня 20 25 № 01

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Відділу освіти, сім'ї, молоді
та спорту Носівської міської ради

«28» серпня 20 25 № 34

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ
ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО НАПРЯМУ
ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО ПРОФІЛЮ

«В'ЯЗАННЯ ГАЧКОМ»

Основний рівень, 1 рік навчання

Укладач:

Треїт'як Світлана Миколаївна – керівник гуртка Комунального закладу «Центр дитячої та юнацької творчості» Носівської міської ради Чернігівської області.

Рецензент:

Ременюк Г.Г. – методист Комунального закладу «Центр дитячої та юнацької творчості» Носівської міської ради Чернігівської області.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Декоративно-ужиткове мистецтво є віковічною скарбницею моральних та духовних здобутків українського народу, важливим фактором впливу на формування ціннісних орієнтирів дітей та учнівської молоді України, завдяки якому закладаються основи культурно-духовного багатства нації.

Мистецтво в'язання гачком – одне з найдавніших і найпопулярніших видів рукоділля в Україні. Воно пов'язане із створенням речей домашнього вжитку (одягу, прикрас, серветок, доріжок, іграшок тощо) і сприяє розвитку художнього смаку, трудової та творчої активності, виробленню навичок суспільно корисної праці.

Створення навчальної програми обумовлено необхідністю формування інтересу дітей до декоративно-ужиткового мистецтва. Вона реалізується на заняттях гуртка художньо-естетичного напрямку і розрахована на дітей віком від 8 до 14 років. Кількість вихованців у навчальній групі 10 - 15 осіб.

Метою програми є формування базових компетентностей особистості засобами декоративно-ужиткового мистецтва.

Основні завдання полягають у формуванні таких компетентностей:

- пізнавальної, яка забезпечує ознайомлення з такими видами народної творчості як в'язання гачком, українськими традиціями прикрашати одяг та домівки виробами, виготовленими гачком;
- практичної, яка сприяє оволодінню технікою в'язання гачком, формуванню навиків виготовляти різноманітні вироби;
- творчої, яка забезпечує розвиток художнього смаку, творчої уяви, фантазії, індивідуального стилю роботи, майстерності при виконанні виробу;
- соціальної, яка сприяє вихованню дбайливого, шанобливого ставлення до народних традицій, національних цінностей українського народу, популяризації в'язання гачком.

Навчальна програма основного рівня, розрахована на 1 рік навчання, 144 години на рік, 4 години на тиждень.

Програма передбачає поступове опанування технікою в'язання гачком з метою виготовлення сувенірів, іграшок, речей домашнього вжитку, які необхідні в сучасному побуті.

Матеріали програми містять теоретичну та практичну частини. Теоретична частина включає бесіди про зміст і завдання роботи, пояснення тем, інструктажі щодо послідовності та технології виготовлення різноманітних виробів. На практичних заняттях діти набувають практичних навичок виконання різноманітних виробів технікою в'язання гачком.

Програма передбачає вивчення зразків різноманітних технік; читання схем за умовними позначеннями; добір типів та кольору ниток і гачків; виготовлення різноманітних виробів за схемами; створення колективних робіт.

Робота в гуртку будується таким чином, щоб у вихованців у процесі навчання формувались творчі здібності, уява, фантазія, навички дослідницької діяльності. Навчальна програма дозволяє педагогу ускладнювати та розширювати завдання з метою набуття дітьми майстерності та досвіду.

Наприкінці кожного заняття проводиться коротке опитування, демонстрація виконаних робіт, їх аналіз. В кінці навчального року проводиться виставка дитячих робіт.

Дана програма складена на основі програми з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку декоративно-ужиткового профілю «В'язання гачком», схваленою комісією з позашкільної освіти науково-методичної ради з питань освіти МОНУ (Протокол №3 від 09.07.2014).

Основний рівень, 1 рік навчання **НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

Розділ, тема	Кількість годин		
	теоретичних	практичних	усього
Вступ	2	-	2
Розділ 1. Основи в'язання гачком	4	2	6
1.1. Історія в'язання гачком	2	-	2
1.2. Інструменти та матеріали	1	-	1
1.3. Ланцюжок, кільце	1	2	3
Розділ 2. Техніка в'язання гачком	7	17	24
2.1. Умовні позначення і скорочення	2	-	2
2.2. Види петель	2	10	12
2.3. Збільшення та зменшення в'язання	1	3	4
2.4. Види піко	1	1	2
2.5. В'язання кола, квадрата	1	3	4
Розділ 3. В'язання узорів	2	10	12
3.1. Схема узору	2	-	2

3.2. Вив'язування узорів за схемами	-	10	10
Розділ 4. В'язання іграшок	4	72	76
4.1. Технологія виготовлення дитячих іграшок	4	-	4
4.2. В'язання іграшок	-	56	56
4.3. В'язання іграшок за власним задумом	-	16	16
Розділ 5. Ажурне в'язання	2	10	12
5.1. Ажурні візерунки	1	5	6
5.2. Ажурні мотиви	1	5	6
Розділ 6. Екскурсії, виставки, конкурси	-	10	10
Підсумок	1	1	2
Разом	22	122	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Вступ (2 год.)

Мета та завдання гуртка. Ознайомлення з планом роботи на навчальний рік. Правила поведінки в колективі. Організаційні питання. Санітарно-гігієнічні норми та правила безпеки праці на заняттях. Організація робочого місця. Демонстрація зразків виробів.

Розділ 1. Основи в'язання гачком (6 год.)

1.1. Історія в'язання гачком (2 год.)

Теоретична частина. Історія виникнення техніки в'язання гачком.

Кольори та мотиви орнаментів українських народних виробів, в'язаних гачком. Характерні особливості в'язаних виробів різних регіонів України.

1.2. Інструменти та матеріали (1 год.)

Теоретична частина. Дані про інструменти та матеріали для створення виробів гачком.

Практична частина. Положення рук і пальців під час роботи. Перша петля.

1.3. Ланцюжок, кільце (3 год.)

Теоретична частина. Ланцюжок – основа в'язання гачком. Кільце, глуха петля, петлі повороту та підйому. Кільце «амігурум».

Практична частина. В'язання ланцюжків різної довжини, кілець. Аналіз виконаних робіт.

Розділ 2. Техніка в'язання гачком (24 год.)

2.1. Умовні позначення і скорочення (2 год.)

Теоретична частина. Вивчення умовних позначень і скорочень, їх запис.

2.2. Види петель (12 год.)

Теоретична частина. Характеристика технології виконання різних видів петель: стовпчики без накиду, стовпчики з одним накидом, стовпчики з двома і більше накидами, пишні стовпчики, кілька стовпчиків з одного елемента нижнього краю, кілька стовпчиків з однією верхівкою, дужки з повітряних петель.

Практична частина. В'язання зразків стовпчиків без накиду, стовпчиків з одним накидом, стовпчиків із двома та трьома накидами, дужки з повітряних петель, кілька стовпчиків з однією верхівкою, кілька стовпчиків з одного елемента нижнього краю, пишні стовпчики. Аналіз виконаних робіт.

2.3. Збільшення та зменшення в'язання (4 год.)

Теоретична частина. Правила і прийоми збільшення та зменшення кількості стовпчиків при в'язанні виробів. Аналіз зразків.

Практична частина. Виконання вправ на збільшення і зменшення кількості стовпчиків у виробках.

2.4. Види піко (2 год.)

Теоретична частина. Піко-зубчики, які прикрашають вироби. Види піко: маленькі і великі круглі піко, піко з повітряних петель. Техніка виготовлення піко. Аналіз виконаних робіт.

Практична частина. В'язання зразків із різними видами піко.

2.5. В'язання кола, квадрата (4 год.)

Теоретична частина. Прийоми в'язання кола і квадрата. Аналіз виконаних робіт.

Практична частина. В'язання зразка кола, квадрата.

Розділ 3. В'язання узорів (12 год.)

3.1. Схема узору (2 год.)

Теоретична частина. Поняття схеми узору. Характеристика послідовності пров'язування зразків узорів за схемою. Рапорт узору. Читання схем. Словесний запис узорів.

3.2. Вив'язування узорів за схемами (10 год.)

Практична частина. Оволодіння технікою виконання узорів за схемами: узор «лапки»; узор «мушля»; узор із «мушель» і стовпчиків із накидом; узор зі стовпчиків із накидом, стовпчиків без накиду і

повітряних петель; узор із пишних стовпчиків; узор «шахівниця». Аналіз виконаних зразків.

Розділ 4. В'язання іграшок (76 год.)

4.1. Технологія в'язання іграшок (4 год.)

Теоретична частина. Технологія виготовлення дитячих іграшок з ниток. Іграшки «амігурумі».

Аналіз зразків. Способи оздоблення іграшок.

4.2. В'язання іграшок (56 год.)

Практична частина. В'язання іграшок: «сова», «яблучко», «зайчєня», «кошеня», «ведмежа», «сніговик», «писанка», «лялька» та інше. Оздоблення іграшок. В'язання одягу, взуття та прикрас для іграшок.

4.3. В'язання іграшок за власним задумом (16 год.)

Практична частина. Робота в мережі Інтернет. Замальовка ескізів виробів. Складання схем в'язання виробів. Виконання іграшок за схемами. Оздоблення виробів.

Розділ 5. Ажурне в'язання (12 год.)

5.1. Ажурні візерунки (6 год.)

Теоретична частина. Поняття ажурних візерунків. Види ажурного оздоблення. Аналіз зразків.

Практична частина. Виконання прикрас: браслетів, кулонів, сережок та інше.

5.2. Ажурні мотиви (6 год.)

Теоретична частина. Технологія виготовлення ажурних мотивів. Мотиви для виготовлення серветки. Аналіз виконаних робіт.

Практична частина. В'язання ажурних мотивів. Виготовлення серветки.

Розділ 6. Екскурсії, виставки, конкурси (10 год.)

Практична частина. Відвідування тематичних та художніх виставок. Участь в творчих конкурсах. Підготовка та проведення виставок робіт вихованців.

Підсумок (2 год.)

Підведення підсумків роботи гуртка.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці повинні знати і розуміти:

- історію в'язання гачком;
- українські народні традиції та звичаї;
- правила безпеки роботи з гачком;
- інструменти, матеріали, обладнання для в'язання;
- умовні позначення та скорочення на схемах;
- основи техніки в'язання гачком;
- основи техніки виготовлення сувенірів із ниток.

Вихованці повинні вміти і застосовувати:

- дотримуватися правила техніки безпеки роботи з гачком;
- користуватися основними інструментами та матеріалами;
- в'язати за схемами;
- виготовляти різноманітні іграшки, в тому числі «амігурум».

Вихованці повинні набути досвід:

- використання основних інструментів і матеріалів;
- в'язання гачком за схемами;
- читання схем узорів;
- виготовлення іграшок із ниток.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ

Найменування матеріалів	Кількість
Різнокольорові нитки різної фактури та товщини	за необхідністю
Різнманітні за формою та кольором намистини	за необхідністю
Коробки для зберігання ниток	за необхідністю
Клей ПВА	2 пляшечки (0,25 л)
Схеми для індивідуальної роботи	за необхідністю
Фото і відеоматеріали зі зразками виробів	за темами занять
Зразки готових виробів	за темами занять
Найменування інструментів	
Гачки (від №1 до №4)	15 наборів
Ножиці	15 штук
Голки, шпильки	15 наборів
Сантиметрова стрічка	15 штук
Блокноти	15 штук
Олівці, ручки	по 15 штук

ЛІТЕРАТУРА

1. Амігурумі. Авт. тексту Н. Тренч; пер. з англ. К.: Махаон – Україна, 2011. 124 с., іл. (Серія «Живі іграшки»).
2. Величко Н. В. Саморобки з ниток. Н. В. Величко; пер.з рос. О.Марченко, Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2011. 64 с.
3. О.Воропай. Звичаї нашого народу. Етнографічний нарис. О.Воропай. К. : Оберіг, 1991, 226 с.
4. Е.Екман. В'язання гачком від А до Я в запитаннях та відповідях. Е. Екман; пер. з англ. Т. Шевченко. Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2007. 320 с.
5. Ілюстрована енциклопедія українського народу. Звичаї, свята, традиції. Укл. І.Сметана. Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2012. 418 с. : іл.
6. Н. Кульська-Кравченко. Декоративні в'язані вироби. Н. Кульська-Кравченко. Вид. 2-ге, стереотип. К. : Техніка, 1985. 136 с.
7. Прикрась свій дім. Л. Гура, Л. Жоголь, Н. Ісупова та ін.. К. : Техніка, 1998. 304 с.